טומאה חמורה אינה עושה כיוצא בה. מאחר שמטמאה נגלה אם האדם אין אותו אדם מחר ומטמא אדם שאין מטמא אדם אלא אב הטומאה אבל אוכל מחר ומטמא אוכל מדרבנן: הכשר שרץ. שיכשירו ארץ להכילו לידי טומאה: שאין סופן לטמא טומאה חמורה אור תורה אור

בטומאה חמורה שכן אינה עושה כיוצא בה תאמר בטומאה קלה שעושה כיוצא בה אמר ליה אביי כל דכן הוא ומה טומאה חמורה דקלא דאינה עושה כיוצא בה מטמאה שלא במחשבה טומאה קלה דחמורא דעושה כיוצא בה אינו דין שמטמאה שלא במחשבה אלא אמר רב ששת הבי קאמר לא אם אמרת בטומאה חמורה שכן אינה צריכה הכשר תאמר בטומאה קלה שצריכה הכשר ומי צריכה הכשר והתנן *שלשה דברים נאמרו בנבלת עוף טהור צריכה מחשבה "ואינה מטמאה אלא בבית הבליעה "ואינה צריכה הכשר נהי דהכשר שרץ לא בעיא הכשר מים בעיא מאי שנא הכשר שרץ דלא בעיא כדתנא דבי רבי ישמעאל הכשר מים נמי לא תבעי כדתנא דבי רבי ישמעאל *דתנא דבי רבי ישמעאל "על כל זרע זרוע אשר יזרע מה זרעים שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריכין הכשר יאף כל שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריכין הכשר "יצתה נבלת עוף טהור שסופה לטמא טומאה חמורה שאין צריך הכשר אלא אמר רבא ואיתימא רב פפא שם טומאה חמורה בעולם שם טומאה קלה בעולם אמר רבא ומדה רבי יוחנן לענין מעשר דמחשבת חיבור שמה מחשבה אמר רבא מנא אמינא לה *דתנן "הסיאה והאווב והקורנית שבחצר אם היו נשמרין חייבין היכי דמי אילימא דזרעינהו מתחלה לאדם צריכא למימר אלא לאו דזרעינהו מתחלה לבהמה וקתני אם היו נשמרין חייבין אמר רב אשי 'הבא בחצר שעלו מאיליהן עסקינן וסתמא לאדם קיימי והכי קאמר 'אם החצר משמרת פירותיה חייבין ואם לאו פטורין מתיב רב אשי *כל שחייבין במעשרות מטמאין טומאת אוכלין ואם איתא הא איכא הני דקחייבין במעשר ואין מטמאין טומאת אוכלין אמר רבא הכי קאמר כל מין שחייב במעשר מטמא טומאת אוכלין ה"נ מסתברא מדקתני סיפא *כל שחייב בראשית הגז חייב במתנות ויש שחייב במתנות ואין חייב בראשית הגז ואם איתא האיכא טרפה "דחייבת בראשית הגז "ואינה חייבת במתנות אמר רבינא הא מני רבי שמעון היא *דתנן "ר"ש פוטר את הטרפה מראשית הגז אמר רב שמי בר אשי תא שמע *המפקיר את כרמו והשכים בבכר ובצרו חייב בפרט ובעוללות ובשכחה ובפאה ופטור מן המעשר והא אנן תנן כל שחייב בפאה חייב במעשרות אלא לאו שמע מינה מין קתני שמע מינה *תנן התם 'מודים חכמים לר' עקיבא *בזורע שבת או חרדל בשנים ושלשה מקומות שונות פאה מכל אחד ואחד והא

שיטי קוצה לא להפרים מן הטומרים לא מן הכרי לא לגרף קרא דכעולמא נמי כל דאמר רחמנא לא תבעיד לא מהני לרבא: [ל"ל דלר' שמעון]

*) [ל"ל דלר' שמעון, וכן מסתיר. רש"ס]

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה לגלה וכו' אמר אם אינו שמרום לאדם קאי אין יכול לשנותו לבהמה ע"י מחשבתו: אלא לאו שדם מין קתני. תימה דאמר מר' קתני שדם: שיטי אינו קוצה מדקאמר לא הפרים מן הטומרים ר' יוסנטל אחר אף מן הטיסה ורבא אמר בעלמא שיטי קוצה ורבא אמר בעלמא שיטי קוצה ורבא משום דסתיר תעבוד יתירא. א"נ לרבא מפקיר כרמו מפני מראה עי' יוסנטל כתן דרש והעבוד יתירא לדרשא אחריתי הר"ב ודלי סמכה רבא אלימא דרבא ודמן קתני דלמא מתעבדת וכל שחייב בפאה חייב בבערה ר' יוסנטל הוא ריל דאף לרבא תעבוד יתירא אתא נמי לפקיר (עצמו) (כרמו) ותרתי שיטי

דאמר אבי נחמיה דמיקר תעבוד לפקיר כרמו מוקי לה נמי לדרשא מן חטיסה בע"ק דחטיסה לא מיטא אי עביד מהני:

ו) נראה ל"ל דשה שכן אחיתן מכבר מטמטמ עם מלליכן. ז) [ל"ל דלר' יוסנטל]

מוסף רש"י מה זרעים שאין סופן לטמא טומאה חמורה. כגון אדם וכגדים (זבחים קה.) זרעים אין נעשין אב לטומאה עולמית, ואפילו נגעו במת שהוא אבי אבות, ואין נעשין אב לטמא אדם וכלים, דמטיבא נפקא דנעשה במת מעמא אדם, מהאי קרא דכתיב (במדבר יט) וכל אשר יגע בו הטמא יטמא אמטמא בגופו אמטמא עד הערב, וכי כתיב הכי קרא בכהר שיש לו טהרה בהאדם ובכלים כתיב, דכתיב לעיל מניה והזה הטהור על הטמא וגו' ובהזאה אמא אבי אבות אינם נטבנים, יצאו אוכלין ומשקין וכלי חרס הואיל ואין להם טהרה במקוה אין נעשין אב לטומאה (פולין קכא). צריכין הכשר. דבר המכשיר לקבל טומאה, כגון נתינת מים ותבואה שרץ בכר. כגון שאר אוכלין (שם). אף כל שאין סופן בכר. כגון שאר אוכלין (שם). כל שחייבין במעשרות מטמאין טומאת אוכלין. דאין מיבא לן מעשר אלא לאוכל (לעיל נ.). והשכים בבקר ובצרו. וחכם היה עומד (מדרש:) קודם שיבאו מניה לגנרו שיהא בהפקר אם היו קודמין (לקמן לד.). חייב בפרט ובעוללות ובשכחה ובפאה. מתו מאלר כרם (מדרש שם) דאמר"ג דהפקר פטור מכולם, דכתיב מלכן שדן וכרמך, מהני תבואה דאינה לגמטרי כי אלא נוטה אלא הוי הפקר לעמוד, ואמ"ש שפטור מן המעשר, וכל הני כתיב ביה תבואה יפירא כי' (כ"ק לד. וכמ"ש שם כמ. פולין קלד: ומתוכה ו.). ופטור מן המעשר. אלא כתיב ביה תבואה יפירא (כ"ק כמ.).

נר מצוה

כה א מיי' פ"ג מהל' מעשה הקרבנות הל"ב:

כו ב ג ד מיי' פ"ב מהל' מעשה הקרבנות הלכה ג:

כז ה ו ז מיי' פ"ב מהל' מרחצאות הל"ט:

[מנ"ל: מרפיס"ר, וחא לעיל נ: ד"ה עכלה]

[מיל ב, נכחות כב. הולין עמ.]

כח ח מיי' פ"ו מהל' כלים הל"ז:

כט ט מיי' פ"ח מהל' מעשה הקרבנות הל"ד:

ל י מיי' פ"ט מהל' מעשה הקרבנות הל"ט:

לא כ מיי' שם פ"ג הל"ה

תוספי הרא"ש

שם מטמאה חמורה בעולם. דאינה צריכה הכשר בשום מקום תיסה לשלמ. בהחשבה נתנה שלא מצינו מטמאה חמורה שצריכה מחשבה בשום מקום אבל מטמאה קלה צריכה מחשבה בעלמא ובנבלת בהמה מטמאה ובנבלת עוף טהור כראמרינן לעיל דצריכה מחשבה הייטו לצרף פרות מבחוץ עם פרות מבביצה אוכלין כרש"י אבל בכוחה מסנה מטמא אדם וכלים בלא מחשבה ומיהו בענין שתהא ראויה לפי לבר פרא הייטו כעין מחשבה: אלימאר ורעינהו מתחלה לאדם ואם היו נשמרים וקתני חייבו המעיקרא הוי נשמרין לאדם: אלא לאו דזרעינהו מתחלה לבהמה. ואם הוי נשמרין וקתני חייבו המעיקרא שהקשו אבל בנינה אין מתאחרים לאדם. לפי שאין ניכרין מה יתקשר אבל הישתא דזרעינהו שהיתה לאדם מה לי בהחזר מה לי בנינה ריל משום דבתרי בבי דרישא חנא נמי בבי חצר הנאה חשובה בחצר אוכל אחת ומסחר ואם צריף חייב נמי מסתבר בחצר כו'. וכן הקורנית שבחצר כו', וקבל ואי בבי דרישא דחצר (דרישא) קבעת ודאא דצריף בדבר שנגמרה סלאכתו וסיאה ואווב וקורנית אצריף דלעיל קאי אי נמי בלא צריף נמי חייבין בחצר שאין ראיין לצרף לעשות מהן נוף ומשוב מסלא נמי סלאכתן ודאא דתנן פ"ה בחמ' שביעית כל שאינו מיחזר לא לאוכל אדם ולא לאוכל בהמה וישב אינו לאוכל אדם ואוכל בהמה נתנין עליו ומטרי אדם ומיטרי בהמה כגון חמוד וחקורנית ומיטה לא ק' לפי דשמעתין ראמרי דמיטרי לאדם קיימי

מומאה חמורה בעולם ס'. תימה דיפרש הא דקתני דלמה מומאה לגלה מגיע מומאה חמורה מעיקרא מחשבה בעולם מקום הא דאמרינן דנבלת בהמה ושוף מיהו צריכין מחשבה סייע לטומאה אוכלין לגרף פרות מבחוץ ופרות מבביצה אוכלין אבל כיון מהם מטמא אדם וכלים בלא מחשבה כדפרישית אבל מומאה קלה צריכה מחשבה בעלמא ובנבלת בהמה ובנבלת עוף טהור אינה מטמא אלא בבית הבליעה ואינה צריכה הכשר אלא לגרף דבר מאי חלר דקתני הכם מאהיה (ס) שומדם בחלר אוכל לאחת מהן ופטור ואם ניכרף חייב נפן נמוח בחלר כקורנית שבחלר שהחלר קובעת בדבר שנגמרה מלאכתו אם ניכרף לו בלא ניכרף אם אינו אוכל אלא כהמה ולא לגרף אוכל אדם ולא לגרף בהמה ומיטרי בהמה כגון חמוד והקורנית דמסתמיה לאדם הייטו דוקא בחלר כדפרישית לעיל:

מין קתני ס"מ. ולא"ת כרים הגזל (ב"ק לד.) קאמר אביי דלר' שמעון אלא מין קונה דקאמרי רבנן לא הפרים פלה מן הקמה יפרים מן הטמריס לא מן הכרי ולא מן הטיסה ולר"ש) אף מן הטיסה ותמי רבא בעלמא שיטי קונה והכא משום מעוב יפירא ואביי מעוב יפירא למפקיר כרמו אם כן לרבא מפקיר כרמו פטור מן הפלה לר"ש ולא"ל הכי מאי דקתני דלעמא מאי' דקתני כל שחייב בפלה חייב במעשר ר"ש היא ול"ל דלרבא נמי מעוב יפירא למפקיר כרמו ומרבי ר"מ דהא אביי נמי דדרים ליה בהגזל קמא (שם לד.) למפקיר כרמו לל"ע דרים לה בפ"ק דחמורה (דף ו.) למלמא אחריתי דקאמר התם אביי כל דאמר רחמנא לא תעביד לא מעביד מהני ליה מעוב רבא ומרי פלה דאמר רחמנא לא תכלה ואמרינן דאם לא הפרים מן הקמה יפרים מן הטמרים לא מן הכרי לר"ש אלמא מין לא מן הטיסה ומאי דקתני מין אביי דכן רבא דרשי מעוב למפקיר כרמו ואביי דסבר דכעולמא לא מעביד מהני דרים נמי מעוב דיפרים מן הטמרים לא מן הכרי לא מטיסה לר"ש דלא ממא לא מעביד מהני אכל לא בעולמא שיטי קונה לר"ש כמו בגזל אין סברא לומר דלעמוד מעוב יפרים מן הטיסה אלא דדוקא מעמרים לא מהכרי ורבא סבר דמעוב למפקיר כרמו ולר' שמעון יפרים מן הטיסה אפ"ג דכעולמא שיטי קונה לר"ש כמו לר' שמעון לגרף דכעולמא לא מעביד לא מהני לרבא: [ל"ל דלר' שמעון]

*) [ל"ל דלר' שמעון, וכן מסתיר. רש"ס]

והא

מוסף רש"י מה זרעים שאין סופן לטמא טומאה חמורה. כגון אדם וכגדים (זבחים קה.) זרעים אין נעשין אב לטומאה עולמית, ואפילו נגעו במת שהוא אבי אבות, ואין נעשין אב לטמא אדם וכלים, דמטיבא נפקא דנעשה במת מעמא אדם, מהאי קרא דכתיב (במדבר יט) וכל אשר יגע בו הטמא יטמא אמטמא בגופו אמטמא עד הערב, וכי כתיב הכי קרא בכהר שיש לו טהרה בהאדם ובכלים כתיב, דכתיב לעיל מניה והזה הטהור על הטמא וגו' ובהזאה אמא אבי אבות אינם נטבנים, יצאו אוכלין ומשקין וכלי חרס הואיל ואין להם טהרה במקוה אין נעשין אב לטומאה (פולין קכא). צריכין הכשר. דבר המכשיר לקבל טומאה, כגון נתינת מים ותבואה שרץ בכר. כגון שאר אוכלין (שם). כל שחייבין במעשרות מטמאין טומאת אוכלין. דאין מיבא לן מעשר אלא לאוכל (לעיל נ.). והשכים בבקר ובצרו. וחכם היה עומד (מדרש:) קודם שיבאו מניה לגנרו שיהא בהפקר אם היו קודמין (לקמן לד.). חייב בפרט ובעוללות ובשכחה ובפאה. מתו מאלר כרם (מדרש שם) דאמר"ג דהפקר פטור מכולם, דכתיב מלכן שדן וכרמך, מהני תבואה דאינה לגמטרי כי אלא נוטה אלא הוי הפקר לעמוד, ואמ"ש שפטור מן המעשר, וכל הני כתיב ביה תבואה יפירא כי' (כ"ק לד. וכמ"ש שם כמ. פולין קלד: ומתוכה ו.). ופטור מן המעשר. אלא כתיב ביה תבואה יפירא (כ"ק כמ.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com